



2022/0212(BUD)

29.9.2022

ARVAMUS

Esitaja: põllumajanduse ja maaelu arengu komisjon

Saaja: eelarvekomisjon

Euroopa Liidu 2023. aasta üldeelarve kohta – kõik jaod
(2022/0212(BUD))

Arvamuse koostaja: Andrea Caroppo

PA_NonLeg

ETTEPANEKUD

Põllumajanduse ja maaelu arengu komisjon palub vastutaval eelarvekomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. toonitab, et on vaja jõulisi meetmeid, mille eesmärk on tagada põlvkondade vahetus põllumajandussektoris, toetades noorte põllumajandustootjate idufirmasid, kergendades nende sisenemist põllumajandustegevusse, hõlbustades põllumajandusettevõtete ülevõtmist noorte ja naiste poolt, kuna neil on põhjanev roll maapiirkondade majandusliku vastupanuvõime säilitamisel; nõuab noortele põllumajandustootjatele antava toetuse suurendamist;
2. märgib murega, et maapiirkondades väheneb põllumajandustegevusest saadava tulu osakaal ja jätkub põllumajandustegevusest loobumine, mille tagajärjel väheneb selles sektoris täiel määral töötavate inimeste arv ja põllumajandusest saadava tulu osakaal põllumajandusettevõteteid käitavate leibkondade sissetulekustruktuuris; juhib tähelepanu sellele, et maapiirkondade rahvastikukaol on negatiivne mõju põllumajandusele ja äärepoolsetele maapiirkondadele; rõhutab, et see suurendab vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse ohtu; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles pöörama rohkem tähelepanu maapiirkondade rahastamisele regionaalarengu fondist ja ühtekuuluvuspoliitika raames; märgib, et piirkondades on üha suurem vajadus kõrge kvalifikatsiooniga noorte spetsialistide järele, ja kutsub liikmesriike üles võtma vajalikke meetmeid, sealhulgas rahalisi stiimuleid, et julgustada noori õppima põllumajandusalaseid elukutseid ning hõlbustada teadmiste edasiandmist eakatelt nooremale põlvkonnale;
3. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles eraldama eelarvevahendeid soolise ebavõrdsuse vastu võitlemise meetmete kavandamiseks ja rakendamiseks; täheldab tungivat vajadust pakkuda maapiirkondades naisettevõtjatele soodsat keskkonda, sh arvestades õiguslikke ja poliitilisi kaalutlusi, mis tooks kaasa parema juurdepääsu teabele, teadmistele ja oskustele ning hõlbustaks juurdepääsu rahalistele vahenditele, mis toob kaasa uute töökohtade loomise maapiirkondades;
4. rõhutab, kui oluline on rahastada põllumajanduslikus toidutööstuses teadusuuringuid ja innovatsiooni programmi „Euroopa horisont“ eelarvest, Euroopa innovatsioonipartnerluste, katseprojektide, ettevalmistavate meetmete raames ning uuenduslike põllumajandustehnoloogiate ja säästvate toetatud arendus-biotehnoloogiate kasutuselevõttuga; tuletab meelde, et komisjon peab eelkõige selgitama välja meetmed, mis võimaldaksid sõltumatu ja erapooletu tehnilise abi ja ajakohase teabe andmist põllumajandustootjatele, sealhulgas väikestele, keskmise suurusega ja noortele põllumajandustootjatele, et neil oleks võimalik sellistest programmidest kasu saada; rõhutab sellega seoses, et juurdepääsul nende programmide vahenditele peab liikmesriikide vahel valitsema geograafiline tasakaal; rõhutab vajadust tagada, et teadusuuringute ja innovatsiooni tulemused jõuaksid põllumajandusettevõtete tasandile; rõhutab, et põllumajandustootjad vajavad keemilistele taimekaitsevahenditele ja mineraalväetistele alternatiive, ning selleks on vaja kiirendada nende toodete heakskiitmist ja turule laskmist; kutsub komisjoni üles uurima, milliseid rahastamisallikaid saaks suunata keskkonnasäästlike väetiste ja alternatiivsete taimekaitsevahendite tootmise arendamisse, näiteks EIT eelarverealet programmi

„Euroopa horisont“ raames;

5. rõhutab kogukonna juhitud kohaliku arengu algatuste keskset rolli elava ja eduka kohaliku maamajanduse hoidmisel ja taastamisel ning vajadust säilitada algatuse LEADER jaoks piisav rahastamise tase; kutsub liikmesriike üles LEADERi võimalusi täielikult ära kasutama;
6. väljendab heameelt liidu püüdluste üle kiirendada põllumajanduses ja maapiirkondades digiüleminekut, mis on väga oluline nende piirkondade vastupanuvõime tagamiseks ja rahvastikukao peatamiseks; märgib, et jätkuvalt on oluline toetada investeeringuid moderniseerimisse ja innovatsiooni, et põllumajandussektor aitaks kaasa Euroopa rohelise kokkuleppe, elurikkuse strateegia ja strateegia „Talust taldrikule“ eesmärkide saavutamisele; rõhutab, et digiüleminekut põllumajanduses tuleb rohkem toetada, eriti kuna toidutarneahelas osalejad seisavad silmitsi Venemaa Ukrainas peetava sõja kasvava mõjuga ja COVID-19 pandeemiaga; märgib, et digitaalarengu tegevuskavast hoolimata rõhutatakse hiljutises kontrollikoja aruandes, et sellised põhitakistused nagu andmevormingute standardi puudumine tähendavad seda, et suurt osa põllumajandusandmetest ei kasutata ikka veel tõhusalt või täielikult;
7. rõhutab, et puudub maaelu poliitika, mille eesmärk oleks luua innovatsiooni ökosüsteem, et toetada teadmiste loomist ja tehnoloogia levitamist; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tegema piisavaid investeeringuid oskustesse ja IKT taristusse, hõlbustades ettevõtjate ja VKEde juurdepääsu ning toetades kohaliku tarneahela arendamist;
8. nõuab, et sihtotstarbelise tuluna või varasematel aastatel põllumajanduses tuvastatud rikkumiste tõttu tehtud tagasimaksetest liidu eelarvesse laekuvad tulud jääksid sellesse valdkonda;
9. nõuab, et komisjon esitaks ühised sordivahetuse kavad piirkondade jaoks, mida patogeenid juba mõjutavad, ning teeks sellega seotud rahalise toetuse ja tasuta tehnilise abi põllumajandustootjatele kättesaadavaks; tuletab meelde, et sellega seoses on väga olulised ka teadusuuringud, et leida tehnilisi lahendusi, mida saaks kasutada meie põllumajanduse kohandamiseks kliimamuutustega;
10. märgib, et maakogukondi ja põllumajandustootjaid, eriti väikepõllumajandustootjaid ja noori põllumajandustootjaid, mõjutab piiratud investeerimissuutlikkus ning selle peamine põhjus on energiahindade tõus ja gaasikriis, millel on järelmõju ja mis viib üles tooraine hinna;
11. rõhutab, et eelarve suurendamine on vajalik, pidades silmas suuri väljakutseid, millega põllumajandus- ja toidutootmissektor 2022. aastal silmitsi seisab, eriti Venemaa õigustamatu ja provotseerimata Ukraina-vastase agressiooni kasvava mõju ja COVID-19 pandeemia tõttu, mis mõjutavad ka toiduga kindlustatust ja taskukohasust liidus, ja mis püsivad ka 2023. aastal, kuna Venemaa sõda Ukraina vastu on tugevalt süvendanud juba niigi rasket ja keerulist olukorda seoses sisendite kättesaadavuse ja taskukohasusega ning suurendanud spekulatsioonide põllumajanduslike toorainete turgudel; tuletab meelde, et ülemäärade raames on vaja piisavat varu ettenägematute asjaoludega tegelemiseks, kuna majandusväljavaated on endiselt ebakindlad;

12. juhib tähelepanu sellele, et COVID-19 puhang, Venemaa sissetung Ukrainasse ja muud kriisid on rängalt tabanud paljusid põllumajandussektoreid; kordab, et nendel kriisidel on rasked tagajärjed, sealhulgas energia- ja põllumajandussisendite (nt väetised) järsk hinnatõus, mis seab ohtu meie põllumajandustootjate sissetuleku; nõuab turutoetusmeetmete eelarveridade sihtotstarbelise täiendamise jätkamist ja suurendamist, võttes arvesse ka Aafrika seakatku ja linnugripi negatiivset mõju liidu põllumajandustootjatele ja sellest tulenevalt toiduainete tarneahelale; rõhutab, et oluline on suurendada liidu autonoomiat ja Ukraina põllumajandustoodete ekspordivõimekust, arvestades Ukraina sadamate pikaajalist blokaadi; kutsub komisjoni üles suurendama rahaeraldise Ukrainaga piirnevatele liikmesriikidele, kellel on juurdepääs merele, et suurendada ladustamisvõimsust sadamates ja toetada kohalikku taristut; tunneb heameelt ka muud laadi lisatoetuse üle, mida komisjon andis Ukraina sõjast mõjutatud põllumajandustootjatele, nagu turule sekkumine, erakorraline toetus EAFRD raames, otsetoetuste varajane väljamaksmine ja ka erandid keskkonnasäästlikumaks muutmise kohustustest; loodab, et kuna kriis ja Ukraina sõja tagajärjed kestavad edasi, on komisjon valmis toetama põllumajandustootjaid ka 2023. aastal;
13. väljendab heameelt asjaolu üle, et komisjon tegi eelarveprojektis ettepaneku, et uus põllumajandusreserv loodaks 2023. aastal üksnes EAGFi vaheülemäärade alusel kättesaadavatest vahenditest ja 2022. aasta kriisireservist järele jäänud vahendid jagatakse tagasi põllumajandustootjatele; nõuab, et uue põllumajandusreservi täitmiseks 2023. aastal ei kasutataks finantsdistsipliini;
14. juhib tähelepanu majandusprotsesside järkjärgulisele globaliseerumisele, kiirele koondumisele ja integreerimisele ülejäänud turuahelas, ELi tootmisstandardite tõusule ning investeeringute koondumisele linnakeskustesse ja kõrgema tulumääraga sektoritesse; märgib, et need nähtused suurendavad sissetulekute erinevust põllumajanduse ja ülejäänud majanduse vahel, mistõttu tuleks ÜPP eelarveperspektiivis lähiaastatel seada prioriteediks säilitada põllumajandustootmise võimalikult kõrge kasumlikkuse tase ja põllumajandustootjate võimalikult tugev positsioon tarneahelates;
15. väljendab heameelt kriisireservi kasutuselevõtu üle, et rahastada Ukrainas käivast sõjast enim mõjutatud liidu põllumajandustootjatele suunatud erakorralisi meetmeid; palub komisjonil koostada üksikasjaliku analüüsi selle kohta, kuidas liikmesriigid on kriisireservi vahendeid kulutanud, ja uurida, kas toetus oli suunatud sektoritele, mida praegune kriis on kõige rohkem mõjutanud; nõuab samal ajal põhjalikku analüüsi selle sekkumise mõju kohta põllumajandussektorile ja rõhutab, et oluline on eraldada uusi vahendeid, sealhulgas väljaspool ÜPPd, et stabiliseerida olukord kütuse- ja mineraalväetiste turgudel; rõhutab, et kriisireservi peab olema võimalik kiiresti uuesti kasutusele võtta;
16. rõhutab vajadust jälgida hoolikalt riiklikke ÜPP strateegiakavasid, et olla kindel, et nende abil suudab liidu põllumajandus, sh toidutarneahel, tagada tõhusa ja stabiilse põllumajandustootmise, elujõulisuse ja toiduga kindlustatuse ning leevendada turu ebastabiilsust, mis tuleneb Venemaa sissetungist Ukrainasse; kordab, et nõukogu peab säilitama rubriigis 3 ambitsioonika mitmeaastase eelarve, võttes arvesse vajadust toetada põllumajandustootjaid toiduga kindlustatuse saavutamiseks;
17. kordab vajadust toetada liidu põllumajandustootjaid ja toidutootjaid ning võimaldada

neil olla valmis tulevasteks väljakutseteks, kaitstes samal ajal nende sissetulekut ja konkurentsivõimet, et nad saaksid tagada toiduga kindlustatuse; tuletab meelde, et COVID-19 pandeemia ja Venemaa sissetung Ukrainasse on toonud esile põllumajanduse strateegilise rolli toiduga kindlustatuse tagamisel; kutsub liikmesriike üles eraldama täiendavat sihtotstarbelist välistulu, et rahastada toiduga kindlustatust taaste- ja vastupidavusrahastu ning ühtekuuluvusfondide kaudu; kutsub komisjoni üles seadma toiduga kindlustatus 2023. aasta eraldamata vahendite reservi tähtsaimaks prioriteediks; kutsub komisjoni üles võtma kasutusele erivahendeid, et eraldada lisaraha naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendile;

18. taunib metsatulekahjude järsku sagenemist Euroopas kliimamuutuste tõttu ja nõuab tungivalt, et liikmesriigid tugevdaksid tulekahjude ennetamise meetmeid, parandaksid põllumajandustootjate juurdepääsu niisutamisele ning ajakohastaksid rajatise riiklike strateegiakavade raames; on lisaks seisukohal, et liidus on tungivalt vaja edendada metsade taastamist;
19. väljendab heameelt komisjoni eesmärgi üle vähendada liidu sõltuvust kolmandatest riikidest pärit energiast, kuid lükkab kindlalt tagasi komisjoni ettepaneku anda liikmesriikidele võimalus eraldada kuni 12,5 % Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist taaste- ja vastupidavusrahastu kaudu, et toetada REPowerEU peatüki raames tehtavaid investeeringuid; on arvamusel, et selline ümberpaigutamine seab ohtu ÜPP põhieesmärkide saavutamise ning vajadus vahendeid ümber kavandada võib põhjustada viivitusi ja tarbetut halduskoormust; tuletab meelde, et ÜPPd ei saa kasutada liidu kõigi uute poliitiliste eesmärkide saavutamise võimendajana ja sellel on jätkuvalt täita ülesanded põllumajandustootjate ees, et tagada meie toidualane sõltumatus; juhib tähelepanu sellele, et ÜPP strateegiakavade määrus juba võimaldab rahastada investeeringuid ja meetmeid, mis sarnanevad algatuse „REPowerEU“ raames kavandatud meetmetele;
20. rõhutab, et 2023. aasta on uue ÜPP rakendamise esimene aasta koos uue, tulemuspõhise rakendamismudeliga; juhib tähelepanu sellele, et on äärmiselt oluline, et uut ÜPPd toetataks tugeva eelarvega ning et liikmesriigid peavad olema uuele süsteemile üleminekuks valmis ja neid tuleb selleks rahaliselt toetada; rõhutab, et strateegiakavades on mitmeid uusi tavasid ja meetmeid, näiteks uued täiustatud ökokavad, kuid ka põllumajandusettevõtete nõustamisteenused või tavad, mis aitavad saavutada ka strateegias „Talustaldrikule“ sätestatud eesmärgi, nagu süsinikku siduv põllumajandus, agrometsandus ja märgalaviiljelus; selleks, et põllumajandustootjad võtaksid meetmed laialdaselt kasutusele, tuleb neid ka rahaliselt toetada;
21. rõhutab vajadust leida rahalisi vahendeid väljastpoolt ühist põllumajanduspoliitikat, et anda sihtotstarbelist toetust sektoritele, mida mõjutavad välised poliitilised või tervisealased piirangud;
22. rõhutab, et komisjon tunnustab kliimamuutusi ohuna, mis tõenäoliselt mõjutab 2023. aastal kulutusi humanitaarabile rubriigis 6 „Naabrus ja maailm“; peab kahetsusväärseks, et sellest hoolimata on rubriiki 6 jäetud varu null, hoolimata vajadusest paindlikkuse järele, et reageerida humanitaarkriisidele, mida kliimamuutused võivad põhjustada või mõjutada, ning COVIDi, toiduainehindade inflatsiooni ja Venemaa sissetungi mõjule;

23. kutsub komisjoni üles suurendama naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi kriisimehhanismi eelarverida, et luua kiirreageerimise samba raames maailma lõunapoolsete riikide toiduga kindlustatuse programm.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA NÕUANDVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	29.9.2022
Lõpphääletuse tulemus	+: 36 -: 0 0: 4
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Clara Aguilera, Atidzhe Alieva-Veli, Álvaro Amaro, Daniel Buda, Isabel Carvalhais, Asger Christensen, Dacian Cioloș, Paolo De Castro, Jérémy Decerle, Salvatore De Meo, Dino Giarrusso, Francisco Guerreiro, Martin Häusling, Martin Hlaváček, Elsi Katainen, Camilla Laureti, Ulrike Müller, Maria Noichl, Juozas Olekas, Eugenia Rodríguez Palop, Bronis Ropè, Bert-Jan Ruissen, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Marc Tarabella, Sarah Wiener, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Eric Andrieu, Marie Dauchy, Ladislav Ilčić, Benoît Lutgen, Cristina Maestre Martín De Almagro, Tilly Metz, Tom Vandenkendelaere
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)	Alessandra Basso, Gianna Gancia, Niclas Herbst, Krzysztof Hetman, Rainer Wieland

NIMELINE LÖPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

36	+
ECR	Ladislav Ilčić, Bert-Jan Ruissen
ID	Alessandra Basso, Marie Dauchy, Gianna Gancia
NI	Dino Giarrusso
PPE	Álvaro Amaro, Daniel Buda, Salvatore De Meo, Niclas Herbst, Krzysztof Hetman, Benoît Lutgen, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Tom Vandenkendelaere, Rainer Wieland, Juan Ignacio Zoido Álvarez
RENEW	Atidzhe Alieva-Veli, Asger Christensen, Dacian Cioloș, Jérémy Decerle, Martin Hlaváček, Elsi Katainen, Ulrike Müller
S&D	Clara Aguilera, Eric Andrieu, Isabel Carvalhais, Paolo De Castro, Camilla Laureti, Cristina Maestre Martín De Almagro, Maria Noichl, Juozas Olekas, Marc Tarabella
The Left	Eugenia Rodríguez Palop
Verts/ALE	Bronis Ropė

0	-

4	0
Verts/ALE	Francisco Guerreiro, Martin Häusling, Tilly Metz, Sarah Wiener

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu